

Stonkowate (Coleoptera: Chrysomelidae) – nowe dla Pienin

Leaf beetles (Coleoptera: Chrysomelidae) – new to the Pieniny Mountains

Radosław ŚCIBIOR¹, Stanisław SZAFRANIEC²

¹ Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Katedra Zoologii, ul. Akademicka 13, 20-033 Lublin;
e-mail: radoslaw.scibior@up.lublin.pl

² Babiogórski Park Narodowy, Zawoja 1403, 34-223 Zawoja; e-mail: jafer@wp.pl

ABSTRACT: The paper presents detailed information about the localities of 21 species, new to the Pieniny Mountains. The most data concern species collected in protected areas of the Pieniny National Park.

KEY WORDS: Coleoptera, Chrysomelidae, new records, faunistic data, the Pieniny Mts., S Poland.

Badania nad chrząszczami stonkowatymi były prowadzone na obszarze Pienin mniej więcej od połowy XIX w. Zostały one zintensyfikowane w latach 30-tych oraz z końcem lat 80-tych zeszłego stulecia. Informacje o stwierdzonych gatunkach Chrysomelidae i autorach tych stwierdzeń zostały zebrane w „Katalogu fauny Polski” (BURAKOWSKI i in. 1990, 1991). Uzupełnienie „Katalogu” (BURAKOWSKI i in. 2000) nie wniosło żadnych nowych informacji o chrząszczach z tej rodziny odłowionych w Pieninach. Dane o pięciu nowych gatunkach: *Oulema gallaeciana*, *Pachybrachis hieroglyphicus*, *Cryptocephalus aureolus*, *Chrysomela vigintipunctata* i *Cassida vibex*, a nie umieszczonych w „Katalogu” zawiera praca ROSSY (1999). Od roku 1999 brak jest publikowanych informacji o nowych dla tego obszaru gatun-

kach Chrysomelidae. Kraina ta jest w dalszym ciągu jedną z najslabiej poznanych pod względem fauny stonkowatych w Polsce (aktualnie znanych jest z Polski 458 gatunków) i wymaga dalszych, szczegółowych badań.

Opracowanie PAWŁOWSKIEGO (2000) zestawiające powyższe publikacje podaje z obszaru Pienin łącznie 76 gatunków, przy czym obecność w kraju wymienionych tam: *Chrysolina chalcites* jest niejasna i dyskusyjna, a *Ch. olivieri* praktycznie niemożliwa.

Efektem pilotażowych badań realizowanych w czerwcu i lipcu 2008 roku na kilkunastu stanowiskach w Pieninach jest potwierdzenie aktualnego występowania 25 gatunków Chrysomelidae oraz stwierdzenie dalszych 21, które okazały się nowymi dla Pienin. Zdecydowana większość z nich to gatunki szeroko rozsiadłone w kraju, a brak dotychczasowych stwierdzeń to wynik ciągle słabego poznania występowania przedstawicieli tej rodziny w Pieninach.

Wszystkie chrząszcze zostały odłowione czerpakiem entomologicznym przez obu autorów (jeśli nie zaznaczono inaczej). Znajdują się one w zbiorze pierwszego autora, który również dokonał ich oznaczeń.

Crioceris asparagi (LINNAEUS, 1758)

- Krościenko nad Dunajcem (UTM: DV57; 49°26'26"N, 20°25'28"E), 3 VII 2008 – 4 exx., zebrane „na upatrzonogo” z *Asparagus officinalis* L. rosnącego w przydomowym ogródku, leg. P. et S. SZAFRANIEC.

Labidostomis longimana (LINNAEUS, 1761)

- Pieniński PN: Nowa Góra - Polana Czerniawa (UTM: DV57; 49°25'01"N, 20°23'51"E), 1 VII 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska, leg. P. et S. SZAFRANIEC.

Smaragdina salicina (SCOPOLI, 1763)

- Pieniński PN: Polana Wyrobek (UTM: DV57; 49°25'18"N, 20°24'36"E), 2 VII 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska.

Cryptocephalus bilineatus (LINNAEUS, 1767)

- Pieniński PN: Czorsztyń - Zamek (UTM: DV57; 49°26'08"N, 20°18'46"E), 3 VII 2008 – 28 exx., kserotermiczna murawa naskalna;
- Sromowce Niżne (UTM: DV57; 49°24'18"N, 20°24'53"E), 3 VII 2008 – 1 ex., zbiorowiska łąkowe nad Dunajcem.

Chrysolina varians (SCHALLER, 1783)

- Pieniński PN: Nowa Góra - Polana Czerniawa (UTM: DV57; 49°25'01"N, 20°23'51"E), 1 VII 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska;
- Pieniński PN: Stolarzówka (UTM: DV57; 49°25'43"N, 20°25'12"E), 2 VII 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska;
- Pieniński PN: Przełęcz Szopka (Chwała Bogu) (UTM: DV57; 49°25'09"N, 20°24'30"E), 2 VII 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska.

Gonioctena viminalis (LINNAEUS, 1758)

- Pieniński PN: Nowa Góra (UTM: DV57; 49°24'45"N, 20°23'11"E), 1 VII 2008 – 2 exx., zarośla nad Czarnym Potokiem, leg. P. et S. SZAFRANIEC.

Gonioctena interposita (FRANZ et PALMÉN, 1950)

- Pieniński PN: Potok Pieniński (UTM: DV57; 49°25'30"N, 20°24'42"E), 2 VII 2008 – 7 exx., zbiorowiska łąkowe przy młacie eutroficznej;
- Pieniński PN: Polana Wyrobek (UTM: DV57; 49°25'18"N, 20°24'36"E), 2 VII 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska.

Phratora vitellinae (LINNAEUS, 1758)

- Sromowce Niżne (UTM: DV57; 49°24'18"N, 20°24'53"E), 3 VII 2008 – 1 ex., zbiorowiska łąkowe nad Dunajcem.

Galerucella lineola (FABRICIUS, 1781)

- Sromowce Niżne (UTM: DV57; 49°24'18"N, 20°24'53"E), 3 VII 2008 – 2 exx., zbiorowiska łąkowe nad Dunajcem.

Pyrrhalta viburni (PAYKULL, 1799)

- Pieniński PN: Czorsztyn - Zamek (UTM: DV57; 49°26'08"N, 20°18'46"E), 3 VII 2008 – 2 exx., kserotermiczna murawa naskalna.

Lochmaea capreae (LINNAEUS, 1758)

- Pieniński PN: Nowa Góra (UTM: DV57; 49°24'45"N, 20°23'11"E), 1 VII 2008 – 1 ex., zarośla nad Czarnym Potokiem, leg. P. et S. SZAFRANIEC;
- Sromowce Niżne (UTM: DV57; 49°24'18"N, 20°24'53"E), 3 VII 2008 – 1 ex., zbiorowiska łąkowe nad Dunajcem.

Galeruca tanacetii (LINNAEUS, 1758)

- Pieniński PN: Nowa Góra (UTM: DV57; 49°24'58"N, 20°23'55"E), 1 VII 2008 – 1 ex., zarośla nad Czarnym Potokiem, leg. P. et S. SZAFRANIEC;
- Krościenko nad Dunajcem (UTM: DV57; 49°25'58"N, 20°25'25"E), 2 VII 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska.

Calomicrus pinicola (DUFTSCHMID, 1825)

- Pieniński PN: Nowa Góra - Polana Czerniawa (UTM: DV57; 49°25'01"N, 20°23'51"E), 1 VII 2008 – 1 ex., zarośla sosnowe, leg. P. et S. SZAFRANIEC.

Luperus luperus (SULZER, 1776)

- Pieniński PN: Grabczycha (UTM: DV57; 49°24'28"N, 20°25'20"E), 3 VII 2008 – 1 ex., murawa kserotermiczna zasypywana rumoszem skalnym.

Phyllotreta nigripes (FABRICIUS, 1775)

- Krościenko nad Dunajcem (UTM: DV57; 49°25'58"N, 20°25'25"E), 2 VII 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska.

Aphthona ovata FOUDRAS, 1861

- Krościenko nad Dunajcem, Toporzyskowo (UTM: DV57; 49°25'53"N, 20°25'18"E), 21 VI 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska, leg. P. et S. SZAFRANIEC.

Longitarsus melanocephalus (DE GEER, 1775)

- Pieniński PN: Hala Majerz ad Hałuszowa (UTM: DV57; 49°25'47"N, 20°20'59"E), 2 VII 2008 – 2 exx., łąka bliźniczkowa;
- Pieniński PN: Grabczycha (UTM: DV57; 49°24'28"N, 20°25'20"E), 3 VII 2008 – 1 ex., murawa kserotermiczna na piargu.

Longitarsus tabidus (FABRICIUS, 1775)

- Pieniński PN: Czorsztyń - Zamek (UTM: DV57; 49°26'08"N, 20°18'46"E), 3 VII 2008 – 1 ex., kserotermiczna murawa naskalna.

Batophila rubi (PAYKULL, 1799)

- Pieniński PN: Nowa Góra (UTM: DV57; 49°24'45"N, 20°23'11"E), 1 VII 2008 – 1 ex., zarośla nad Czarnym Potokiem, leg. P. et S. SZAFRANIEC.

Asiorestia ferruginea (SCOPOLI, 1763)

- Krościenko nad Dunajcem, Toporzyskowo (UTM: DV57; 49°25'53"N, 20°25'18"E), 21 VI 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska, leg. P. et S. SZAFRANIEC;
- Sromowce Niżne (UTM: DV57; 49°24'18"N, 20°24'53"E), 3 VII 2008 – 1 ex., zbiorowiska łąkowe nad Dunajcem.

Crepidodera aurata (MARSHAM, 1802)

- Pieniński PN: Nowa Góra (UTM: DV57; 49°24'45"N, 20°23'11"E), 1 VII 2008 – 1 ex., zarośla nad Czarnym Potokiem, leg. P. et S. SZAFRANIEC;
- Pieniński PN: Bajków Gronik (UTM: DV57; 49°25'35"N, 20°24'45"E), 2 VII 2008 – 1 ex., sucha łąka pienińska;
- Pieniński PN: Czorsztyn - Zamek (UTM: DV57; 49°26'08"N, 20°18'46"E), 3 VII 2008 – 1 ex., kserotermiczna murawa naskalna;
- Sromowce Niżne (UTM: DV57; 49°24'18"N, 20°24'53"E), 3 VII 2008 – 22 exx.; (UTM: DV57; 49°24'21"N, 20°24'56"E), 3 VII 2008 – 24 exx., zbiorowiska łąkowe nad Dunajcem, leg. P. SZAFRANIEC;
- Krościenko nad Dunajcem (UTM: DV57; 49°25'58"N, 20°25'25"E), 2 VII 2008 – 2 exx., sucha łąka pienińska.

Autorzy składają serdeczne podziękowania Pawłowi SZAFRAŃCOWI za wydatną pomoc w terenie przy odławianiu chrząszczy.

SUMMARY

Although fragmentary research on chrysomelid fauna has been conducted in the Pieniny Mountains for approximately 150 years, the family is still very poorly known in that region. Despite earlier discoveries of several species rare on a national scale, there is currently a lack of data on numerous common species. The present paper is the confirmation of those observations. The authors have ascertained the presence of 46 species in a short period of time, out of which up to 21 (as common) appeared as new ones for that region. Further regular research would significantly increase the number of this family species possible to find – considering the high level of knowledge about the species of mountainous areas in adjacent regions.

PIŚMIENNICTWO

- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1990: Chrząszcze – Coleoptera, Stonkowate – Chrysomelidae, część 1. Kat. Fauny Pol., Warszawa, XXIII, **16**: 1-279.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1991: Chrząszcze – Coleoptera, Stonkowate – Chrysomelidae, część 2. Kat. Fauny Pol., Warszawa, XXIII, **17**: 1-227.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 2000: Chrząszcze – Coleoptera, Uzupełnienia tomów 2–21. Kat. Fauny Pol., Warszawa, XXIII, **22**: 1-252.
- PAWŁOWSKI J. 2000: Chrząszcze (Coleoptera). [W:] RAZOWSKI J. (red.): Flora i fauna Pieniń – Monografie Pienińskie, Krościenko nad Dunajcem, **1**: 177-194.
- ROSSA R. 1999: Materiały do poznania chrząszczy (Coleoptera) Pienińskiego Parku Narodowego. Wiad. entomol., **17** (3–4): 193-194.